

Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants
T.a.v. het bestuur
Postbus 7984
1008 AD Amsterdam

30 mei 2018

Referentie: HR/tvv/30052018

Betreft: Reactie op Green paper Organisatiecontinuïteit

Geacht bestuur,

Graag maken wij van de gelegenheid gebruik om te reageren op de openbare consultatie van de Green paper Organisatiecontinuïteit (hierna: 'Green paper').

De door u gesignaleerde dilemma's van hoofdstuk 3 van het Green paper worden door ons herkend en zijn naar ons idee volledig.

Het opnemen van een 'viability statement' zoals genoemd in hoofdstuk 4 van het Green paper is een versterking van de informatie over continuïteit en wordt door ons aangemoedigd. Wat betreft de termijnen die worden genoemd ten aanzien van de paragraaf over toekomstbestendigheid vragen wij ons af of voor de korte termijn niet beter de periode van 1 jaar kan worden gekozen. Dat sluit aan bij IFRS en voorkomt dat de verwachtingskloof eerst wordt opgerekt voordat wordt gepoogd de bestaande kloof te dichten. Dit lijkt ons waardevoller dan een verklaring op basis van NV COS 720 over een periode van twee jaar vooruit. Het ligt voor de hand een 'viability statement' van toepassing te laten zijn voor die ondernemingen waarvoor de Corporate Governance Code ook geldt.

De ambitie om uitspraken te doen over de lange termijn bestendigheid kennen wij ook. Wij zien anders dan de werkgroep wel het risico dat een expliciete uitspraak over die toekomstbestendigheid en de details daarvan kan rekenen op aansprakelijkstellingen van zowel bestuur, Raad van Commissarissen als accountant, indien de toekomstverwachtingen niet worden gehaald. Wij vinden dat daar een passende oplossing voor moet komen. Daarnaast bestaat het risico dat met een dergelijke ambitie de verwachtingskloof verder wordt vergroot.

Onze ervaring is dat de wetgever niet gemakkelijk tot aanpassing van de wetgeving is te motiveren. Het lijkt ons om die reden goed alternatieven voor realisatie van de plannen uit te werken. In het Green paper wordt de Corporate Governance Code al genoemd, die eenzelfde rol zou kunnen vervullen als in de UK. Daarnaast zou mogelijk de Raad voor de Jaarverslaggeving een bijdrage kunnen leveren door de paragraaf over toekomstbestendigheid als standaard op te nemen (bijvoorbeeld in een separate standaard of als stellige uitspraak in de bestaande RJ 400). Mogelijk kan invoering ook worden vergemakkelijkt als niet ingezet wordt op wijziging van artikel 391, maar door opname van een algemene maatregel van bestuur bij dit artikel. Artikel 391 laat daar mogelijk ruimte toe.

---

*PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Fascinatio Boulevard 350, 3065 WB Rotterdam, Postbus 8800,
3009 AV Rotterdam
T: 088 792 00 10, F: 088 792 95 33, www.pwc.nl*

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Wat wij ook willen meegeven is dat het Green paper veel neerlegt bij het bedrijfsleven. Wij kunnen ons voorstellen dat er in het Green paper meer wordt opgenomen wat de accountantssector zélf kan doen. Wij denken hierbij aan zaken als opleiding en vaktechnische handreikingen. Huidige wet- en regelgeving bevat diverse bepalingen die aanknopingspunten bieden over communicatie omtrent continuïteit, zoals RJ 400.109, 400.110b, 400.132. De handreiking kan bijvoorbeeld uiteenzetten hoe de accountant de beoordeling van de toepassing daarvan verricht. Dat zorgt ervoor dat de verwachtingskloof wordt gedicht in plaats van dat deze alleen maar groter wordt. Hetgeen in het Green paper onder 5 is opgenomen is een goede aanzet, maar mag van ons nog verder uitgewerkt worden.

In het Green paper wordt gesteld dat het 'good practice' zou moeten worden om in bepaalde gevallen een COS 706 paragraaf (paragraaf ter benadrukking van aangelegenheden) op te nemen indien er bijzonderheden spelen die van fundamenteel belang zijn voor de gebruikers van de jaarrekening, terwijl er geen sprake is van een materiële onzekerheid over de toepasbaarheid van de continuïteitsveronderstelling. Dit lijkt ons niet juist. Indien het fundamenteel is, zou conform NVCOS 706.a een paragraaf ter benadrukking van aangelegenheden verplicht zijn. Wij bevelen aan voorzichtigheid te betrachten bij het opnemen van een onverplicht toelichtende paragraaf om verwarring te voorkomen met de situatie dat er een verplicht toelichtende paragraaf op basis van COS 570 opgenomen dient te worden.

Met het voorstel ten aanzien van de openbaarmaking van het bestuursverslag bij de Kamer van Koophandel, zoals genoemd in 4.2.1 van het Green paper kunnen wij instemmen. Dit zal de transparantie ten goede komen.

Met deze suggesties hopen wij een constructieve bijdrage te leveren aan een verdere aanscherping en concretisering van het opvolgende White paper. Vanzelfsprekend zijn wij te allen tijde bereid onze zienswijze nader toe te lichten.

Hoogachtend,
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

drs. M.R.G. Adriaansens RA
Partner